

Фонд за здравствено осигурување на Република Северна Македонија
Fondi për sigurim shëndetësor i Republikës së Maqedonisë së Veriut

29 јули 2020 година

СООПШТЕНИЕ

Времени мерки за осигурени лица за остварување права од здравствено осигурување во услови на пандемија на Коронавирус Covid19

Фондот за здравствено осигурување презема низа мерки во интерес на безбедноста на граѓаните на целата државата, како и на здравствените работници за да се минимизира непотребниот контакт меѓу матичните лекари и пациентите, кои треба да се обраќаат на лекар само кога тоа е навистина неопходно.

Право на здравствена заштита за дијагностицирање и лекување од Коронавирус-COVID 19

Владата донесе Уредба со законска сила(Сл.Весник 92/2020), со која се утврдува дека, до совладување на епидемијата на Коронавирусот, се овозможува да користат здравствена заштита-дијагностицирање и лекување од Коронавирус односно COVID -19:

- ✓ осигурените лица на Фондот на кои правата од задолжителното здравствено осигурување им се ускратени, поради тоа што обврзникот кој за нив го плаќа придонесот, придонесот не го плаќа редовно, односно има долг за неплатен придонес;
- ✓ лицата кои не се здравствено осигурени по ниеден основ и
- ✓ државјаните на соседните земји со кои Република Северна Македонија нема склучено или преземено Договор за социјално осигурување, а се затекнати на територијата на Република Северна Македонија.

Важи до: престанување на мерките за спречување на ширењето на зараза од Коронавирусот (COVID -19).

Ослободување од партиципација за дијагностицирање и лекување од Коронавирус-COVID 19

- ✓ Владата донесе Уредба со законска сила(Сл.Весник на РСМ бр. 140/2020) со која се утврди дека осигурените лица вклучувајќи ги и осигурениците кои имаат долг за неплатен придонес како и на државјаните на Република Северна Македонија кои не се задолжително здравствено осигурани по ниту еден основ, се ослободуваат од плаќање на учество со лични средства (партиципација) во здравствените установи при користење на здравствени услуги поврзани со дијагностицирање и лекување од Коронавирусот COVID – 19.

Фонд за здравствено осигурување на Република Северна Македонија Fondi për sigurim shëndetësor i Republikës së Maqedonisë së Veriut

- ✓ Средствата за ослободување од учеството на здравствената установа ги надоместува Фондот за здравствено осигурување на Република Северна Македонија.
- ✓ Оваа Уредба стапи во сила со денот на објавувањето во Сл.Весник, односно од 29.05.2020 година.

Право на боледување:

- ✓ За отворање на ново боледување, или за продолжување на боледувањето, пациентите треба да се јават на преглед кај матичниот лекар. Нема потреба да доаѓаат на лекарската комисија на Фондот ниту во подрачните служби на Фондот, матичниот лекар медицинската документација на е-маил ја доставува до Фондот.
- ✓ По телефонско јавување на осигуреникот, избраниот лекар издава ПСР образец за привремена спреченост за работа за болести на респираторниот систем каде примарна дијагноза се јавува болест предизвикана од COVID 19.
- ✓ Матичниот лекар може да издаде боледување до 15 дена (наместо до 7 дена).
- ✓ Кога матичниот лекар поради болест или изолација не е на работното место, здравствените услуги ги пружа лекарот замена. Во случај кога во изолација се наоѓа и лекарот замена, Фондот ќе овозможи без ограничување назначување на втор лекар, а по потреба и друга замена.
- ✓ Продолжување на боледувањето по сите основи, Лекарската комисија на Фондот ќе го врши врз основа на приложената медицинска документација како и до сега, а по проценка доколку има потреба и врз основа на непосреден преглед на осигуреното лице, освен за лицата заболени од Коронавирусот (COVID-19). Лекарскиот преглед на осигуреникот заради продолжување на боледување на лекарската комисија ќе се врши со закажување на термин за преглед.
- ✓ За било кои други прашања, осигурениците не треба да доаѓаат во подрачните служби на Фондот, туку да се обратат по маил на info@fzo.org.mk

Важи до: престанување на мерките за спречување на ширењето на зараза од Коронавирусот (COVID -19).

Продолжување на завршено породилното боледување

- ✓ Владата донесе Уредба со законска сила, со што, од датумот на прогласување на вонредната состојба, односно од 18 март 2020 година, се **продолжи правото на породилно боледување** на родителите на деца кои се во работен однос и во периодот на важење на времените мерки поради настаната вонредна состојба, по завршување на истото не можат започнат со работа.

Фонд за здравствено осигурување на Република Северна Македонија Fondi për sigurim shëndetësor i Republikës së Maqedonisë së Veriut

- ✓ Избраниот гинеколог не треба да отвори ново породилно боледување, а Фондот по службена должност ќе продолжи со исплатата на надоместокот, за што ќе издаде ново решение.
- ✓ Доколку работничката/работникот по завршување на породилното отсуство, се враќа на работа по воведување на вонредната состојба, **треба да даде изјава во подрачната служба на Фондот дека се откажува од користење на правото на продолжено породилното отсуство.**
- ✓ Правото на продолжување на породилно боледување не следува во услови кога осигуреничката/кот:
  - го прекина користењето на породилното боледување во рамките на 270 дена и се вратила на работа.
  - по завршување на породилното боледување продолжила да користи боледување по друг основ (нега на дете до 3 години)
  - има престанок на работен однос по било кој основ (M2 одјава)
- ✓ Во однос на отсуството од работа на работничките/работниците на кои им завршило породилното отсуство во периодот од 11.03.2020 година до 17.03.2020 година, односно до периодот кога е прогласена вонредна состојба во државата, наместо да се вратат на работа истите можат да го користат правото на оправдано отсуство поради грижа на дете до 10 годишна возраст. При тоа овие лица наместо потврда од градинка, како доказ кај работодавецот, треба да приложат:
  - соодветна лична писмена изјава и
  - потврда издадена од избраниот гинеколог по завршување на породилното боледување.

Важи до: престанување на мерките за спречување на ширењето на зараза од Коронавирусот (COVID -19).

Исплата на надоместок за плата по основ на професионално заболување за вработени во здравствени установи заболени од COVID-19

- ✓ Професионалното заболување како и повредата на работа се утврдува според Законот за пензиско и инвалидско осигурување. Како професионално заболување се смета заболувањето настанато за време на извршување на работата. МТСП направи дополнување на прописите со што здравствените работници и лицата вработени во здравствените установи заболени од COVID-19 ќе се смета за професионални заболувања. Во Сл.Весник 118/2020 донесен е Правилникот за професионално заболување.
- ✓ Според Законот за здравствено осигурување, во случај кога се работи за настанато професионално заболување, надоместокот за плата над 30 дена паѓа на товар на средствата на Фондот во 100% од утврдената основа.

Фонд за здравствено осигурување на Република Северна Македонија Fondi për sigurim shëndetësor i Republikës së Maqedonisë së Veriut

За таа цел сите чинители во процесот треба да ги преземат следните чекори:

- ✓ За отворање на боледувањето, осигуреникот треба да се јави по телефон кај избраниот лекар. Избраниот лекар скенирани на е-маил ги доставува до одговорното лице во Фондот, следните документи: специјалистички извештај со дијагноза потврдена од специјалист за инфективни болести, дополнително потврдена со позитивен микробиолошки ПЦР тест за детекција на Коронавирусот COVID-19 (од лабораторија која има дозвола за изведување на ова тестирање). Медицинските документи за осигуреникот избраниот лекар може да ги симне од системот на “мој термин”.
- ✓ Заради утврдување на право на професионално заболкување, избраниот лекар го известува осигуреникот да достави Образецот “Пријава за несреќа при работа”, потврда за работното место и изложеност на зараза. Документите скенирани на е-маил се доставуваат во подрачната служба на Фондот..
- ✓ Одговорното лице во службата, го комплетира предметот и електронски или по пошта го доставува до Институтот за трудова медицина, за да се утврди дали се работи за професионално заболување.
- ✓ Првостепената лекарска комисија дава мислење за остварување/продолжување на Првостепената лекарска комисија дава мислење за остварување право на професионално заболување, врз основа на: Образец “Пријава за несреќа при работа”; Специјалистички извештај со потврдена дијагноза COVID 19; лабораториски наод и мислење од Институтот за трудова медицина дека се работи за професионално заболување.
- ✓ Одговорното лице во Фондот, доколку надоместокот на плата е над 30 дена изготвува пресметка за исплата на надоместок за професионално заболување во износ од 100% од утврдената основица, врз основа на која донесува решение.
- ✓ По добиеното Мислењето на првостепена/второстепена лекарска комисија и целокупната документација, одговорното лице во Фондот, доколку надоместокот на плата е над 30 дена изготвува пресметка за исплата на надоместок за професионално заболување во износ од 100% од утврдената основица, врз основа на која донесува решение.
- ✓ Доколку навреме не биде доставена целокупната документација од работодавецот(Пријава за несреќа на работа), како и мислење од Институтот за трудова медицина, за да може осигуреникот да оствари право на боледување, предметот се доставува до Првостепената лекарска комисија која треба да даде мислење за остварување/продолжување на правото за привремена спреченост за работа, но не и за професионално заболување. На овој начин осигуреникот навреме ќе го оправда отсуството од работа и ќе оствари право на надоместок на плата за привремена спреченост за работа. По завршување на целата постапка за утврдување на

Фонд за здравствено осигурување на Република Северна Македонија Fondi për sigurim shëndetësor i Republikës së Maqedonisë së Veriut

професионално заболување, Фондот ќе ја исплати разликата до 100% од утврдената основица.

Напомена: За осигурениците вработени во здравствените установи заболени од COVID 19, кои веќе оствариле право на надоместок на плата по основ на болест и повреда надвор од работа, важи истата постапка за утврдување на професионално заболување. При тоа нема потреба од издавање на нов ПСР образец за истиот период за кој е веќе остварено правото по друг основ.

Важи од: прогласување на пандемијата Коронавирус-COVOD 19

Важење на специјалистички извештај, отпусно писмо, конзилијарно мислење

- ✓ Мерките кои по својата содржина се поврзани и директно зависат од редовното функционирање на системот на здравствена заштита, се правото на продолжување на привремена на спреченост за работа (боледување) па се до остварување на правото на лекови, ортопедски помагала итн. Сите овие права на осигурениците зависат од редовното работење на здравствените установи како од нивото на примарната здравствена заштита така и од нивото на специјалистичко консултативната и болничката здравствена заштита.
- ✓ По завршување на вонредната состојба, додека траат времените мерки и понатаму нема да има потреба да се упатува осигуреното лице на повисоко ниво на здравствена заштита, заради остварување на одредени права од здравственото осигурување, поради тоа што здравствениот систем сеуште не функционира на редовен начин и осигурениците не можат да закажуваат термини преку електронскиот систем. Рокот на важењето на последно издадените специјалистичките извештаи/отпусни писма/конзилијарни мислења ќе се продолжи до 31.08.2020 година за:
  - продолжување на боледување
  - продолжување на хроничната терапија
  - издавање на ортопедски помагала

Издавање рецепти за лекови на товар на Фондот

- ✓ Матичниот лекар може да издаде еРецепт за хронична терапија и во случај кога препораката од специјалистот/отпусното писмо е постара од една година. Сите специјалистички извештаи, конзилијарни мислења и отпусни писма издадени во 2019 година ќе важат до завршување на важење на времените мерки.
- ✓ еРецепти за хроничната терапија матичниот лекар може да издава за 6 месеци.

Фонд за здравствено осигурување на Република Северна Македонија Fondi për sigurim shëndetësor i Republikës së Maqedonisë së Veriut

- ✓ За прашања поврзани со лекови, осигурениците не треба да доаѓаат во подрачните служби на Фондот, тука да се обратат по маил на farmacija@fzo.org.mk

Здравствени услуги од специјалистичко – консултативна здравствена заштита и општа стоматологија

- ✓ По препорака на Комисијата за заразни болести, од 13.05.2020 година сите стоматолошки ординации во Република Северна Македонија започнаа со работа. Со тоа стоматолошките услуги на осигурените лица ги пружаат избраните лекари стоматолози и лекарите специјалисти од дејноста орална хирургија, ортодонција и протетика.
- ✓ При тоа сите стоматолошки здравствени установи кои се во мрежата, се ставени во рестриктивен режим на работење, со што се должни да се придржуваат кон протоколите и упатствата за работа во услови на сеуште постоечка закана од инфекција со COVID 19, изготвени од страна на Стоматолошка комора на Република Северна Македонија.

Здравствени услуги од специјалистичко–консултативна здравствена заштита

- ✓ Здравствените установи од специјалистичко консултативна здравствена заштита кои се во мрежата, од 13.05.2020 година продолжија да работат во предвиденото работно време и да пружаат здравствени услуги на осигурените лица на Фондот.
- ✓ При тоа сите здравствени установи, треба да ги почитуваат препораките на Комисијата за заразни болести за работа во услови на сеуште постоечка закана од инфекција со COVID 19.

Заверка на ортопедски помагала

- ✓ Доколку осигуреното лице има специјалистички извештај и наод оценка и мислење постари од 1 година, важењето на истите се продолжува до 31.08.2020 година. При тоа избраниот лекар може да пропише потврди за потреба од ортопедско помагало само за наведениот период.
- ✓ Избраниот лекар потврда за потреба од ортопедско помагало ја пропишува врз основа на телефонско јавување на осигуреното лице. Потврдите за ортопедски помагала задолжително се пропишуваат најмалку за 3 месеци, но не повеќе од 6 месеци. Избраниот лекар потврдите ги издава врз основа на податокот за последно издадена потврда евидентиран во медицинската евиденција на осигуреното лице, согласно Правилникот за индикации за издавање на ортопедски и други помагала.

Фонд за здравствено осигурување на Република Северна Македонија Fondi për sigurim shëndetësor i Republikës së Maqedonisë së Veriut

Избраниот лекар на потврдата за потреба од ортопедско помагамо, задолжително треба да го евидентира телефонскиот број за контакт на лицето кое ќе ја подига заверената потврда од подрачната служба, или за да биде испратена смс порака со бројот на заверените потврди.

- ✓ Потврдите за потребата од ортопедско помагамо скенирани, избраниот лекар ги доставува електронски на посебна е-маил адреса кај одговорно лице во подрачната служба на Фондот.
- ✓ Доколку осигуреното лице за прв пат остварува правото на ортопедско помагамо, или има нов специјалистички извештај, избраниот лекар треба истиот да го достави скениран заедно со пропишаните потврди.

Прилог: Список на лица за контакт за ортопедски помагамо во подрачните служби на Фондот

- ✓ Одговорното лице од Фондот потврдите за потребата од ортопедско помагамо пристигната електронски од избраниот лекар ги заверува во системот на Фондот.
- ✓ За заверената потврда Фондот го известува осигуреното лице на оставениот контакт телефон. Известувањето може да биде со смс порака за бројот на заверката на потврдата, или со телефонско јавување за денот кога треба да се подигнат заверените потврди.
- ✓ Осигуреното лице без оглед на начинот на кој е известен за заверената потврда, потребното помагамо може со доказ за идентификација на лицето на кое му е потребно помагамо и бројот на заверката, да го подигне истото во ортопедската куќа по сопствен избор.

Важи до: престанување на мерките за спречување на ширењето на зараза од Коронавирусот (COVID -19).

Остварување на право на рехабилитација како продолжено болничко лекување

- ✓ Остварувањето на правото на специјализирана медицинска рехабилитација како продолжено болничко лекување, осигурените лица ќе го остварат по завршување на времените мерки.
- ✓ Осигурениците кои треба да ги реализираат решенијата (кои се со важност од два месеци) за остварување на правото на специјализирана медицинска рехабилитација, ќе може да ја продолжат и по престанок на времената мерка.
- ✓ Осигурените лица кои се веќе на рехабилитација, доколку имаат потреба да ја прекинат, истата може да се продолжи за толку денови колку што преостанале согласно деновите одобрени во решението.
- ✓ Ако осигуреното лице ја прекине специјализираната медицинска рехабилитација ќе има право, по завршувањето на времената мерка, да ја продолжи истата за онолку денови колку што преостанале согласно решението.

Важи до: престанување на вонредната состојба заради спречување на ширењето на зараза од Коронавирусот (COVID -19).

Фонд за здравствено осигурување на Република Северна Македонија Fondi për sigurim shëndetësor i Republikës së Maqedonisë së Veriut

Остварување на право на БПО

Осигурените лица кои треба да ги реализираат издадените ваучери за остварување на право на БПО (кои се со важност од 6 месеци), ќе може истите да ги продолжат и да ги реализираат по престанок на вонредната состојба. Тоа значи ако осигуреното лице не ја започне БПО постапката во рокот од 6 месеци, ќе има право, по завршувањето на вонредната состојба, да ја продолжи важноста на ваучерот за онолку денови/месеци колку што преостанале согласно издаденото одобрение (ваучер) за БПО постапка.

Важи до: престанување на вонредната состојба заради спречување на ширењето на зараза од Коронавирусот (COVID -19).

Права од здравствено осигурување

- ✓ Правата од здравственото осигурување не застаруваат за 5 години. Поради тоа, осигурените лица, за време на важење на мерките, не треба да го загрозуваат своето здравје како и здравјето на другите граѓани, со доаѓање во просториите на подрачните служби и централната служба на Фондот. Исклучок претставува регулирање на здравственото осигурување, доколку истото не може да се заврши по електронски пат, или кога се работи за итни и неодложни потреби како што е поведување на постапка за лекување во странство.
- ✓ Се препорачува осигурениците за да не доаѓаат во просториите Подрачна Служба на Фондот, имаат можност да пратат скенирани барања со пропратна документација за остварување на правата од здравствено осигурување (барањата да ги праќаат на е-маил).

Сите инфо броеви и е-маил адреси од подрачните единици од ФЗО РСМ по градови, се објавени на насловната страница на Фондот.

Линк на барања/обрасци за осигурени лица:

<http://www.fzo.org.mk/default.asp?ItemID=AFCEBD1C4148A34EA9769F757FF69E7F>

Важи до: престанување на мерките за спречување на ширењето на зараза од Коронавирусот (COVID -19).

Начин на продолжување на двојазичниот образец за новата учебна година на студентите кои се на школување во странство

За осигурените лица кои се наоѓаат на школување или стручно усовршување во странска земја со која Македонија има склучено или превземено Договор за социјално осигурување и поради ситуацијата со ширењето на Коронавирусот (COVID -19) не можат да се вратат во земјава, продолжувањето на двојазичен образец за новата учебна година Лекарската комисија на Фондот ќе го врши врз основа на лекарска потврда за здравствената состојба (од лекар од општа медицина и лекар специјалист гинеколог) од земјата каде што истите се школуваат или усовршуваат.

Фонд за здравствено осигурување на Република Северна Македонија Fondi për sigurim shëndetësor i Republikës së Maqedonisë së Veriut

Начин на плаќање на придонес за здравствено осигурување

За лицата кои треба да се осигураат или веќе се осигурани по следниве основи: лица со повисок приход, корисници на пензија од земји со кои РСМ нема склучено договор за социјално осигурување, верски лица и индивидуални земјоделци, Фондот по службена должност генерира МПИН декларација и ја доставува до УЈП на обработка. По добивање на МПИН декларациите, истите Фондот ќе се достави на е-маил доколку осигуреникот има оставено маил адреса, или по пошта.

Важи до: престанување на мерките за спречување на ширењето на зараза од Коронавирусот (COVID -19).

Напомена

- ✓ Сите информации и контакт телефони поврзани со новонастанатата состојба во врска со Коронавирусот се објавени на веб страницата на Фондот fzo.org.mk
- ✓ **Препорака** на Фондот **за сите осигуреници**, е наместо да дојдат во подрачните или централната служба на Фондот да се обратат по маил на info@fzo.org.mk
- ✓ **Препорака** на Фондот **за сите здравствени установи**, е наместо да дојдат во подрачните или централната служба на Фондот да се обратат по маил на zuinfo@fzo.org.mk